

Posolstvo Svätého Otca Františka na Pôstne obdobie 2018

„A pretože sa rozmnoží nepravosť, v mnohých vychladne láska“ (Mt 24,12)

Drahí bratia a sestry,

znova sa blíži Pánova Veľká noc! Nato, aby sme sa na ňu dobre pripravili, nám Božia prozreteľnosť každý rok ponúka štyridsaťdenné Pôstne obdobie ako „sviatostný znak nášho obrátenia“¹. V ňom sa ohlasuje a uskutočňuje možnosť návratu k Pánovi celým srdcom a celým životom.

Aj tento rok by som chcel svojim posolstvom pomôcť celej Cirkvi prežívať tento čas milosti v radosť a pravde. Nechám sa pritom inšpirovať Ježišovými slovami z *Evanjelia podľa Matúša*: „A pretože sa rozmnoží nepravosť, v mnohých vychladne láska“ (Mt 24,12).

Táto veta sa nachádza v rozhovore o konci sveta situovanom na Olivovú horu v Jeruzaleme – práve tam, kde sa začne Pánovo utrpenie. Ježiš v odpovedi na otázku učeníkov ohlasuje veľké súženie a opisuje situáciu, v ktorej sa môže ocitnúť spoločenstvo veriacich: uprostred bolestných udalostí vystúpia falošní proroci a mnohých zvedú, takže bude hroziť, že v srdciach vychladne láska, ktorá je jadrom celého evanjelia.

Falošní proroci

Keď počúvame tento úryvok, pýtame sa: aké podoby môžu nadobúdať falošní proroci?

Môžu byť ako „zaklínači hadov“, využívajúci ľudské emócie, aby z ľudí spravili otrokov a priviedli ich tam, kde chcú. Koľko Božích detí je priťahovaných lákadlami momentálneho potešenia, ktoré si mýlia so šťastím! Koľko mužov a žien žije akoby v okúzlení leskom peňazí, ktoré ich v skutočnosti robia otrokmi zisku alebo malicherných záujmov! Koľkí žijú v domnienke, že si vystačia sami, až sa napokon stanú obeťami osamelosti!

¹ *Rímsky misál*, I. pôstna nedeľa, modlitba dňa (podľa talianskeho misála; v slovenskom misáli je „aby sme hlbšie vnikli do Kristovho tajomstva a čnostným životom napredovali na ceste k spásu“).

Ďalší falošní proroci sú „šarlatáni“, ktorí ponúkajú jednoduché a rýchle riešenia na utrpenie; prostriedky, ktoré sa napokon ukážu ako úplne neúčinné: koľkým mladým sa ponúka ako „všielik“ droga či postoj „použi a zahod“, alebo ľahká, no nečestná možnosť zárobku! Koľkí sú v zajatí totálne „virtuálneho“ života, v ktorom sa vzťahy zdajú oveľa jednoduchšie a rýchlejšie, aby sa potom tragicky ukázali ako nezmyselné! Títo podvodníci ponúkajú bezcenné veci a oberajú o to, čo je cenné: dôstojnosť, slobodu a schopnosť milovať. Zlákaní márnivosťou sa nafukujeme ako pávy... aby sme napokon vyšli na posmech; zo smiešnosti niet úniku. Nie je to vôbec prekvapujúce, veď diabol, ktorý je „*luhár a otec lži*“ (Jn 8, 44), odjakživa predstavuje zlo ako dobro a falošné ako pravé, aby zmiatol srdce človeka. Každý z nás je preto povolaný v srdci rozlišovať a skúmať, či ho neohrozujú klamstvá týchto falošných prorokov. Treba sa naučiť nezastavovať na bezprostrednej, povrchnej úrovni, ale spoznávať, čo v nás zanecháva dobrú a trvalejšiu stopu, pretože to pochádza od Boha a skutočne slúži pre naše dobro.

Studené srdce

Dante Alighieri vo svojom opise pekla predstavuje diabla, ako sedí na tróne z ľadu;² prebýva totiž v ľadovom chlade vyhasnutej lásky. Položme si teda otázku: ako v nás chladne láska? Aké signály nám naznačujú, že láske v nás hrozí vychladnutie?

To, čo ochladzuje lásku, je predovšetkým chamtivosť po peniazoch, ktorá je „*koreňom všetkého zla*“ (1 Tim 6, 10). Nasleduje odmietanie Boha, konkrétne to, že nehľadáme jeho útechu a dávame prednosť svojmu zúfalstvu pred jeho Slovom a sviatosťami.³ To všetko sa napokon obracia na násilie voči tým, ktorých považujeme za ohrozenie našich „istôt“: ešte nenarodenému dieťaťu, chorému starcovi, pocestnému, cudzincovi, ale aj bližnému, ktorý nezodpovedá našim očakávaniam.

Aj stvorenie je tichým svedkom tohto ochladnutia lásky: zem je zamorená z nedbalosti či úmyselne vyhodným odpadom; žiaľ, rovnako znečistené moria musia v dôsledku nútených migrácií pohltiť zvyšky mnohých stroskotaných lodí; nebo – ktoré má podľa Božieho plánu ospevovať jeho slávu – brázdia stroje, z ktorých na zem pršia nástroje smrti.

² „Lo ’mperador del doloroso regno / da mezzo ’l petto uscia fuor de la ghiaccia“ („Cisár tej ríše bolestnej sa ryje odpoly hrude do ľadu“) (*Peklo* XXXIV, 28 – 29).

³ „Je zaujímavé, no často máme strach z útechy, z toho byť utešovanými. Cítíme sa totiž istejší v žiali a v zúfalstve. Viete prečo? Lebo v smútku sa cítíme ako protagonisti. Naopak v úteche je protagonistom Duch Svätý.“ (*Anjel Pána*, 7. decembra 2014).

Láska chladne aj v našich spoločenstvách: v apoštolskej exhortácii *Evangelii gaudium* som sa snažil opísať tie najevidentnejšie znaky nedostatku lásky. Sú to: egoistická ľahostajnosť, sterilný pesimizmus, pokušenie izolovať sa či zapájať sa do neprestajných bratovražedných vojen, svetská mentalita, ktorá vedie k tomu, že sa staráme len o to navonok viditeľné, čím sa oslabuje misionárska horlivosť.⁴

Čo robiť?

Možno vidíme vo svojom vnútri i okolo nás práve opísané znaky, no Cirkev, naša matka a učiteľka, nám v tomto pôstnom čase spolu s niekedy trpkou medicínou pravdy ponúka aj sladký liek modlitby, dávania almužny a pôstu.

Ak venujeme viac času *modlitbe*, umožníme nášmu srdcu odhaliť skryté lži, ktorými klameme seba samých,⁵ aby sme mohli konečne hľadať útechu v Bohu. On je náš Otec a chce, aby sme mali život.

Dávanie almužny nás zasa oslobodzuje od chamtivosti a pomáha nám odhaliť, že druhý je mojím bratom: to, čo vlastným, nikdy nie je iba moje. Ako veľmi by som si želal, aby sa dávanie milodarov stalo pre všetkých skutočným a bežným životným postojom! Ako veľmi by som si želal, aby sme ako kresťania nasledovali príklad apoštolov a videli v možnosti podeliť sa s druhými o to, čo máme, konkrétne svedectvo o spoločenstve prežívanom v Cirkvi. V tejto súvislosti prevezmem povzbudenie svätého Pavla adresované Korint'anom, ktoré sa týka zbierky pre spoločenstvo v Jeruzaleme: táto činnosť je „*vám na osoh*“ (2 Kor 8, 10). Platí to zvlášť pre Pôstne obdobie, počas ktorého mnohé organizácie robia zbierky v prospech cirkví a ľudí v núdzi. No veľmi by som si želal, aby sme aj svoje každodenné stretnutia s bratmi, ktorí nás prosia o pomoc, chápali ako výzvu Božej prozreteľnosti: každý milodar je totiž príležitosťou podieľať sa na Božej starostlivosti o jeho deti. A ak on dnes použije mňa, aby pomohol bratovi či sestre, či sa zajtra nepostará o moje potreby ten, ktorého vo veľkodušnosti nik nepredstihne?⁶

⁴ Porov. 76 – 109.

⁵ Porov. BENEDIKT XVI.: encyklika *Spe salvi*, 33.

⁶ Porov. PIUS XII.: encyklika *Fidei donum*, 3.

Napokon *pôst* oslabuje náš sklon k násiliu, odzbrojuje nás a je dôležitou príležitosťou na rast. Na jednej strane nám umožňuje zakúsiť to, čo prežívajú tí, ktorým chýba aj nevyhnutné minimum a denne zakúšajú páľčivý hlad; na druhej strane je prejavom nášho ducha, hladného po dobre a smädného po Božom živote. Pôst nás obnažuje, robí nás pozornejšími voči Bohu a blížnemu, prebúdza v nás vôľu poslúchať Boha, ktorý jediný dokáže nasýtiť náš hlad.

Chcel by som, aby môj hlas prenikol aj poza hranice Katolíckej cirkvi a aby doľahol aj k vám, všetkým mužom a ženám dobrej vôle, ktorí ste otvorení počúvať Boha. Ak ste zarmútení rovnako ako my šírením neprávosti vo svete, ak vám robí starosti chlad paralyzujúci srdcia i skutky, ak vidíte, že sa stráca zmysel pre spoločnú ľudskú rodinu, spojte sa s nami, aby sme spoločne vzývali Boha, spoločne sa postili a aby ste spoločne s nami darovali, čo môžete, na pomoc bratom a sestrám!

Veľkonočný oheň

Pozývam predovšetkým všetkých členov Cirkvi, aby sa horlivo vydali na cestu Pôstnym obdobím za pomoci dávania almužny, pôstu a modlitby. Ak sa nám niekedy zdá, že v mnohých srdciach láska chladne, nikdy tomu tak nie je v Božom Srdci! On nám daruje vždy novú možnosť, aby sme znovu začali milovať.

Aj toho roku je na to vhodnou príležitosťou iniciatíva „24 hodín pre Pána“, ktorá nás pozýva sláviť sviatosť zmierenia v rámci eucharistickej adorácie. V roku 2018 sa bude toto podujatie konať v piatok 9. a sobotu 10. marca a bude inšpirované slovami *Žalmy* 130, 4: „*Ty si milostivý*“⁷. V každej diecéze ostane aspoň jeden kostol otvorený po celých 24 hodín a bude sa ponúkať možnosť na adoráciu a sviatostnú spoveď.

Na vigíliu Veľkej noci znovu zažijeme obrad zapálenia veľkonočnej sviece: svetlo sviece zažatej od „nového ohňa“ krok za krokom odoženie tmu a ožiarí liturgické zhromaždenie. „Svetlo Krista, ktorý slávne vstal z mŕtvych, nech zaženie tmu z našich srdc a myslí“⁸, aby sme všetci mohli zažiť skúsenosť emauzských učeníkov: pri počúvaní Pánovho slova a sytení sa eucharistickým chlebom bude môcť naše srdce znova zahorieť vierou, nádejou a láskou.

⁷ V talianskom preklade je: „*Presso di te è il perdono*“ („U teba je odpustenie“).

⁸ *Rímsky misál*, Veľkonočná vigília, Obrad svetla.

Zo srdca vám žehnám a modlím sa za vás. Nezabudnite sa modliť za mňa.

Vo Vatikáne 1. novembra 2017, na slávnosť Všetkých svätých

František